

ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТУ НАСТАЛУ У ВРШЕЊУ ПОСЛОВА ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА

Одговорно лице које обавља послове од општег интереса може се ослободити одговорности за накнаду штете само у случају доказане чињенице да је штета настала искључиво као последица дејства више силе, односно да његово невршење тих послова ничим није допринело њеном настанку.

Из образложења:

"Не може се прихватити тврдња нижестепених судова да пропусти тужене у одржавању каналске мреже нису узрок настанка штете на парцелама и усевима тужиоца. Вештачењем је утврђено да тужени није обављао своју делатност у вези са одбраном од поплава и одржавања каналске мреже прописану Законом о водама („Службени гласник РС“ бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18) и Одлуком о оснивању јавног предузећа за газдовање водама на територији Аутономне покрајине Војводине („Службени лист Аутономне покрајине Војводине бр. 7/02 и 2/10). То значи да тужени није уредно вршио послове организације и спровођења одбране од поплаве, спровођења радова и мера за унапређење система заштите од штетног дејства вода, одржавања у функционалном стању и старање о коришћењу и развоју основне каналске мреже, одржавања и развоја система за одводњавање, одвођење сувишних вода и организације и спровођење одбране од унутрашњих вода, израде одговарајућих планова и програма. Наведени послови представљају делатност од општег интереса која је сагласно цитираном закону и Одлуци поверена туженом ради њеног делотворног и континуираног обављања у циљу предупређења – спречавања и отклањања штетних дејстава воде. Невршење или неуредно обављање тих послова представља основ објективне одговорности туженог установљене одредбом члана 184. ЗОО за штету која је узрокована таквим непоступањем. Тужени се може ослободити од одговорности само у случају поузданог утврђења да је штета настала искључиво због дејства објективних околности – више силе, односно да његово непоступање у вршењу послова од општег интереса ни у ком случају није узроковало њен настанак. У противном, ако је штета у било ком проценту узрокована и пропустима туженог постоји његова одговорност. Она је сразмерна проценту његовог доприноса настанку штете у односу на њен укупан обим. Тужени се може ослободити дела одговорности за штету која је увећана дејством више силе, али се ни у том случају не може у потпуности ескулпирати.

У спроведеном поступку је већ утврђено да тужени није предузимао мере одржавања постојеће каналске мреже. Због тих пропуста дошло је до замуљености – издизања дна канала и обрастања истог растињем. Из тог разлога је у знатној мери умањен проценат могућег – пројектованог одвода воде у циљу спречавања појаве водолежи, односно поплаве парцела са којих се каналском мрежом одводи сувишна количина воде. Такође, вештачењем је утврђено и да тужени није предузимао мере за унапређење и развој система основне каналске мреже. Нови канал је ископан тек по настанку штетног догађаја. Он је по налазу вештака изграђен у функцији побољшања постојеће каналске мреже и да је постојао у време штетног догађаја сигурно би умањео штету на усевима тужиоца. Дакле, већ утврђене чињенице несумњиво указују да су наведени пропусти туженог допринели настанку штете. Међутим, због заузетог становишта да се одговорност туженог искључује дејством више силе није утврђен

процент доприноса туженикових пропуста у укупном обиму настале штете на парцелама и усевима тужиоца".

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Прев 307/2018 од 4.7.2019. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 3.7.2020. године)